

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 19779
Tarih : 29.06.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçeleri ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 01 Temmuz 2022 Esas No: 2/4530	

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
29 Haziran 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
29 Haziran 2022
No. 1041333
EBYS ve ALIŞILAN MİSTER

GENEL GEREKÇE

Çalışanların sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmalarını sağlamak, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek ve böylece hem çalışanların can güvenliği sağlamak ve iş kazası ile meslek hastalıklarının ülke ekonomisi üzerindeki yükünün ortadan kaldırılmasını sağlamak devlet, işveren ve çalışanın kanuni ve vicdani ortak sorumluluğudur.

Bu itibarla çalışma koşullarının düzeltilmesi, güvenli hale getirilmesi ve bu düzen ve güvenli ortamın sürekli ve etkin bir şekilde takip edilerek devamının sağlanması gerekmektedir.

İlgili Kanunun maddelerinde; İşveren; *Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.* şeklinde hükmedilmektedir.

Bu durum özellikle işvereni sorumluluğunu yerine getirmesi için kısıtlı imkanlara mahkum etmektedir. Ayrıca işbu durum İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin sunulması için yetkilendirilen ve ortak sağlık güvenlik birimlerinin hizmet verebilen tek adres olması ve bu işletmelerin tamamen ticari kaygılarla yaklaşıyor olması nedeniyle, kanunun yürürlüğe girdiği Haziran 2012 tarihinden bu yana iş kazalarında yaşanan ölüm sayılarının resmi rakamlara göre dahi hiçbir şekilde düşmediği ortadadır. Türkiye, tedbirsizlik nedeniyle hergün işçilerin yaşamını yitirdiği bir ülkedir. Türkiye’de iş cinayetleri sistematik bir şekilde devam etmektedir ve her yıl en az iki bin kişinin bu cinayetler kapsamında yaşamını yitirdiği kamuoyunca ifade edilmektedir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi’nin (İSİG Meclisi) basın ve diğer bazı kaynaklardan derlediği verilere göre 2021 yılında iş cinayetlerinde en az 2.170 işçi, 2022 yılının ilk dört ayında ise 479 işçi yaşamını yitirmiştir. İSİG Meclisi’nin kamuoyuna duyurduğu raporlarına göre ise 2013 yılından bu yana 17.562’den fazla işçi, gerekli önlemler alınmayan iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Özellikle tarım ve inşaat sektörlerinde kayıt dışılık nedeniyle iş cinayetlerinde yaşamını yitirenlere, iş kazası ve meslek hastalığı geçirenlere ilişkin verilerin kaydı ya tutulmamaktadır ya da eksik tutulmaktadır.

Ortak sağlık güvenlik birimleri tarafından işyerlerine görevlendirilen İSG profesyonellerinin iş yükünün fazla olması(bazı uzmanların 30-40 firmaya atanması söz konusudur) sebebi ile işyerlerinde gerekli ve yeterli çalışmaları yapma şanslarının olmadığı açıktır. özellikle iş güvenliği uzmanlarının, ortak sağlık güvenlik birimlerinin işverenle yaptığı hizmet sözleşmesinin bağlayıcılığı nedeniyle, ücretini işverenden alıyor olması, işyerinde varolan eksikleri yazılı olarak bildirmekle yükümlü olması ve bu bildirim sonunda ücretini aldığı işvereni onaylı defter aracılığı ile bakanlığa bildirme zorunluluğu nedeniyle işini kaybetme korkusu yaşadığı, çoğunlukla bu kaygı yüzünden var olan tehlikeleri bildirmekten imtina ettiği görülmektedir. Bildirimleri yaptığı da işveren tarafından iş sözleşmesi feshedilmekte be işsiz kalabilmektedir. Her ne kadar yargısal süreç, bildirim yaptığı için sözleşmesi feshedilen iş güvenliği uzmanının haklarını koruyor olsa da, yaşanan yargısal süreçlerin uzunluğu ve ücrette

işveren bağımlı olma durumu iş güvenliği uzmanları üzerinde olumsuz bir psikolojik etki oluşturmakla ile birlikte iş güvenliğinin sağlanmasında bir atalet oluşturmakta ve dolayısıyla iş kazalarının önlenmesi noktasında ilerleme sağlanamamaktadır.

Kanun Teklifimiz ile;

- 1- İşverenlerin bu kısıtlı hizmet alma yöntemlerinin arttırılarak daha güvenli ve farklı yollardan hizmet alabilmesini sağlamak ve dolayısıyla iş sağlığı ve güvenliğinin daha da etkin bir şekilde uygulanması amaçlanmaktadır.
- 2- İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin yürütülmesini, direk ortak sağlık güvenlik birimleri ile işveren arasındaki sözleşmeye bağımlı olmaktan kurtararak, başta iş güvenliği uzmanları olmak üzere iş güvenliği profesyonellerinin her türlü kaygıdan bağımsız, ücretini ve işini kaybetme korkusundan arındırılarak birer “bakanlık görevlisi” gerçeğiyle işyerlerindeki iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yürütülmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1-2- Mevcut düzenlemeye göre; “Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir. Belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olmayan ancak 50’den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler.” Ancak işyerlerinin çok önemli bir bölümü bu şekilde kapsam dışında kalmaktadır. Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği için işverenlerin destek alabileceği imkanlar ve seçenekler yasal olarak çoğaltılmalıdır. Herhangi bir işyerinin işçi sağlığı gözetilmeden işletilmesi insan yaşamını riske atacaktır. Yaşamı koruma kültürünü geliştirmek için iş sağlığı ve güvenliği uzmanı olan kişilere de iş alanı açmak gereklidir. Bu konuda önceliğin ranta, kara ve üretime değil yaşam hakkının korunmasına verilmesi gerekir.

Madde 3- Yürürlük maddesidir

Madde 4- Yürütme maddesidir

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1- 30/06/2012 Tarih ve 6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunun "Tanımlar" başlıklı 3. Maddesi, "m" bendinden sonra gelmek üzere "n" bendi eklenerek takip eden bentler yeniden harflendirilmiştir.

"Tanımlar

MADDE 3:

n) Ortak Sağlık Güvenlik Birimi Havuzu: her il ve çevresindeki iş yerlerine hizmet vermek üzere, bakanlık tarafından yetkilendirilmiş ortak sağlık güvenlik birimlerinin toplandığı ve işyerlerinin İSG hizmet görevlendirmelerinin yapıldığı havuz'

Madde 2- "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri" Başlıklı 6. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

"İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6 – (1) Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için bakanlık;

- a) Ortak sağlık güvenlik birimi havuzundan ilgili işyerine görevlendirme yaptırmak üzere bir ortak sağlık güvenlik birimine belirleyip aktarım yaparak tehlike sınıfına uygun işg profesyoneli atamasının yapılmasını sağlar. Ancak 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler."
 - b) Görevlendirilen kişi veya ortak sağlık güvenlik biriminin hizmetinin karşılığı olan ücretin belirlenecek bir yöntem ile işverenden alınmasını sağlar
- (2) Görevlendirme yapılan işveren;
- a) Görevlendirilen kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar.
 - b) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütenler arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlar.
 - c) Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirir.
 - c) Çalışanların sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında; görevlendirilen kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşları, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanları ve bunların işverenlerini bilgilendirir.

(3) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları; iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini, Sağlık Bakanlığına ait döner sermayeli kuruluşlardan doğrudan alabileceği gibi 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde de alabilir.

(4) Tam süreli işyeri hekimi görevlendirilen işyerlerinde, diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.

(5) (Ek: 10/9/2014-6552/16 md.) Birinci fıkranın (a) bendine göre yapılacak görevlendirme süresinin belirlenmesinde 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamındaki öğrenci statüsünde olan çırak ve stajyerler, çalışan sayısının toplamına dâhil edilmez.

Madde 3- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer

Madde 4- Bu kanun Hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür